

Quickscan effecten tariefdifferentiatie

Onderzoek naar mogelijkheden om de
inzet van recyclaat in verpakkingen te
verhogen

Quickscan effecten tariefdifferentiatie

Onderzoek naar mogelijkheden om de inzet van
recyclaat in verpakkingen te verhogen

Dit rapport is geschreven door:
Geert Warringa, Mona Khalif, Sjoerd Boerdijk

Delft, CE Delft, Juni 2025

Publicatienummer: 2025.250283.137

Opdrachtgever: Provincie Zuid-Holland

Alle openbare publicaties van CE Delft zijn
verkrijgbaar via www.ce.nl

Meer informatie over de studie is te verkrijgen bij de
projectleider Geert Warringa (CE Delft)

© copyright, CE Delft, Delft

CE Delft – Committed to the Environment

CE Delft draagt met onafhankelijk onderzoek en advies bij aan een duurzame samenleving. Wij zijn toonaangevend op het gebied van energie, transport en grondstoffen. Met onze kennis van techniek, beleid en economie helpen we overheden, NGO's en bedrijven structurele veranderingen te realiseren. Al sinds 1978 werken betrokken en kundige medewerkers bij CE Delft om dit waar te maken.

Inhoud

	Inhoud	3
	Samenvatting	4
1	Inleiding	5
	1.1 Aanleiding	5
	1.2 Centrale onderzoeksvraag	5
	1.3 Aanpak	6
	1.4 Leeswijzer	6
2	Huidige werking van de tariefdifferentiatie	7
	2.1 Inleiding	7
	2.2 Werking regeling	7
	2.3 Rekenvoorbeeld	8
	2.4 Praktijkervaringen	10
	2.5 Conclusie	13
3	Mogelijkheden om de inzet van recyclaat in verpakkingen te vergroten	15
	3.1 Inleiding	15
	3.2 Suggesties voor maatregelen	15
	3.3 Conclusie	17
4	Conclusies en aanbevelingen	18
	Conclusies	18
	Aanbevelingen	18
A	Geïnterviewden	19

Samenvatting

Om het gebruik van recyclaat in verpakkingen te stimuleren, heeft Verpact sinds 1 januari 2024 de regeling *Tariefdifferentiatie Plastic 2.0* ingevoerd. Deze regeling geeft bedrijven korting op de afvalbeheerbijdrage wanneer zij recyclaat toepassen in hun verpakkingen en als zij een goed recyclebare verpakking op de markt brengen. Hierdoor wordt het voor bedrijven financieel aantrekkelijker om gerecyclede materialen in te zetten. Verpact is de eerste producentenorganisatie in Nederland die tariefdifferentiatie heeft ingevoerd.

De provincie Zuid-Holland heeft, samen met Shell en Verpact, aan CE Delft gevraagd om te onderzoeken wat de praktijkervaringen zijn met tariefdifferentiatie en welke aanpassingen hierin mogelijk zijn om de inzet van recyclaat in plastic verpakkingen verder te stimuleren. Hiervoor hebben we gesproken met zes partijen uit de plastic keten.

Uit de gesprekken blijkt dat de regeling bedrijven een eerste stimulans geeft om meer recyclaat toe te passen, maar dat dit tot op heden nog niet doorslaggevend is bij verpakkingskeuzes. Dit komt deels door obstakels waarop de regeling weinig invloed heeft, zoals (gepercipieerde) technische risico's voor het gebruik van recyclaat, beperkte aandacht voor verduurzaming van verpakkingen bij merkeigenaren, te weinig aanbod van recyclaat en juridische en milieukundige onzekerheden rondom het toepassen van chemisch recyclaat. Ook gaven interviewpartners aan dat de regeling weinig bekendheid heeft bij de inkoopafdeling van kleinere merkeigenaren. Uit onderzoek van Verpact onder 1.000 merkeigenaren, blijkt dat de regeling een hoge bekendheid heeft (91% kent de regeling). Mogelijk worden de voordelen van de regeling daarom intern niet gecommuniceerd naar de inkoopafdeling van kleinere merkeigenaren.

We concluderen dat bedrijven geen extra korting ontvangen bij een hoger recyclaat percentage dan het minimumvereiste. Hierdoor ontbreekt een financiële prikkel om verder te gaan dan het vereiste minimum. Ook lijkt het niet bij alle partijen duidelijk hoe de hoogte van de korting per verpakking zich doorvertaalt naar de korting per eenheid inzet van recyclaat en hoe dit voordeel zich verhoudt tot de (eventuele) prijspremium van recyclaat.

Het onderzoek ziet daarom kansen om de regeling te versterken. Het gaat om het invoeren van hogere kortingen bij hogere recyclaatpercentages en het nog beter beter uitleggen van de regeling. Ook kan het behulpzaam zijn om duidelijkheid op lange termijn te bieden. Op Europees niveau kan een eenvoudiger en uniform administratiesysteem producenten helpen bij hun verduurzamingsinspanningen. Hiermee wordt een verdere verhoging van de inzet van recyclaat in plastic verpakkingen gestimuleerd.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De inzet van recyclaat in verpakkingen zorgt voor verminderd gebruik van fossiele plastics. Dit leidt tot minder primair materiaalgebruik (plastic uit aardolie) en vermindering van de CO₂-uitstoot, door plastic afval te gebruiken in plaats van te verbranden. Recyclaat in verpakkingen draagt daarmee positief bij aan het tegengaan van klimaatverandering en afhankelijkheid van fossiele grondstoffen.

Bedrijven die verpakkingen op de Nederlandse markt brengen, zijn verantwoordelijk voor de correcte verwerking van het afval. Dit heet uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV). Om uitvoering te geven aan de UPV-verpakkingen, betalen bedrijven in Nederland een afvalbeheerbijdrage aan de producentenorganisatie Verpact, die hiermee gemeenten vergoedt voor gescheiden inzameling en sortering van verpakkingsafval.

Om de inzet van recyclaat in verpakkingen te stimuleren, heeft Verpact sinds 1 januari 2024 de regeling Tariefdifferentiatie Plastic 2.0 ingevoerd.¹ Dit betekent dat bedrijven een korting krijgen op de afvalbeheerbijdrage als ze recyclaat in hun verpakkingen inzetten. Door deze regeling wordt het voor bedrijven financieel voordeliger om gerecyclede materialen in te zetten. Sinds 1 januari 2025 is de korting verdubbeld.

Naast de aanpassing van de tariefkorting in 2025, is het interessant om te onderzoeken of er nog andere aanpassingen mogelijk zijn binnen de tariefdifferentiatie om de inzet van recyclaat verder te stimuleren. De provincie Zuid-Holland heeft daarom, samen met Shell en Verpact, aan CE Delft gevraagd om dit te onderzoeken. De resultaten kunnen gebruikt worden in de politieke en maatschappelijke discussie om de circulaire economie te stimuleren. Voorliggend rapport geeft de resultaten weer.

1.2 Centrale onderzoeksvraag

Wat zijn de praktijkervaringen met de huidige tariefdifferentiatie, en welke aanpassingen kunnen worden gedaan om de inzet van recyclaat in plastic verpakkingen verder te stimuleren.

¹ De Regeling vervangt de Regeling Tariefdifferentiatie Plastic die liep tot en met 31 december 2023.

1.3 Aanpak

Om de centrale vraag te beantwoorden hebben we in totaal zes interviews afgenomen met zowel merkeigenaren als plastic verwerkers die verpakkingen produceren voor een groot aantal merkeigenaren die verpakkingen op de Nederlandse markt brengen. Het gaat daarmee om een quickscan-analyse met een kwalitatief karakter. Alhoewel het binnen de doorlooptijd van het onderzoek niet mogelijk is geweest om een volledige marktanalyse uit te voeren, geven we de resultaten wel een eerste beeld op hoofdlijnen van de mogelijke effecten van tariefdifferentiatie en aanbevelingen om de inzet van recyclaat in Nederland verder op te schalen.

1.4 Leeswijzer

De opzet van het rapport is als volgt:

- In Hoofdstuk 2 beschrijven we de regeling en presenteren we een overzicht met praktijkervaringen op basis van interviews.
- In Hoofdstuk 3 bespreken we de aanpassingen die mogelijk zijn om de inzet van recyclaat verder te stimuleren.
- In Hoofdstuk 4 presenteren we de conclusies en aanbevelingen.

2 Huidige werking van de tariefdifferentiatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de werking van de tariefdifferentiatie. We beginnen met een beknopte toelichting op de regeling, gevolgd door de praktijkervaringen met de tariefdifferentiatie zoals die naar voren zijn gekomen in de interviews.

2.2 Werking regeling

Tariefdifferentiatie houdt in dat producenten en importeurs die verpakkingen met recyclaat en/of beter recyclebare verpakkingen op de markt brengen, een korting op de afvalbeheerbijdrage ontvangen. De regeling is sinds 1 januari 2024 van kracht en geldt voor zowel vormvaste als flexibele plastic weggooi-eenheden, mits deze voor meer dan 50% uit plastic bestaan. Producenten betalen zonder korting een afvalbeheerbijdrage aan Verpact van € 1,32 per kg flexibele verpakking die ze op de markt zetten; voor vormvaste plastic verpakkingen bedraagt het tarief zonder korting € 1,22 per kg verpakking.

De hoogte van de korting hangt af van het type verpakking. Er wordt onderscheid gemaakt tussen contactgevoelige- en niet-contactgevoelige verpakkingen. Sinds 1 januari 2025 bedraagt de korting € 0,20 per kg plastic verpakking bij de inzet van minimaal 10% recyclaat voor contactgevoelige materialen, en € 0,20 per kg plastic verpakking bij de inzet van minimaal 20% voor niet-contactgevoelige materialen.

Tabel 1 – Korting op de afvalbeheerbijdrage bij inzet recyclaat

Type verpakking	Min. % PCR vereist t.o.v het totale plastic gewicht aandeel weggooi-eenheid	Korting per 1 januari 2025	Korting vanaf 1 januari 2024
Niet-contactgevoelig	≥ 20% PCR	€ 0,20 per kg	€ 0,10 per kg
Contactgevoelig	≥ 10 % PCR	€ 0,20 per kg	€ 0,10 per kg

De tariefkorting voor het inzetten van recyclaat geldt voor alle plastic weggooi-eenheden onder de volgende voorwaarden:

- De regeling geldt enkel voor verpakkingen (weggooi-eenheden) waarvan meer dan 50% van het gewicht uit plastic bestaat.
- De samenstelling van de verpakking moet duidelijk gespecificeerd zijn. Dat betekent dat het gewicht én het type materiaal van elk onderdeel van de verpakking bekend moet zijn.
- Er moet sprake zijn van Post Consumer Recyclaat (PCR).

De beloning geldt voor alle plasticcomponenten (vormvast of flexibel) waarop een materiaaltarief van plastic van toepassing is. Er gelden geen beperkingen met betrekking tot de afmetingen van de weggooi-eenheid. Ook gelden er geen beperkingen voor de inhoud van de verpakking (zoals verf, latex, siliconen en cement), en het type gebruikt plastic (zoals PVC, PVdC, PETG, siliconen of rubberachtige stoffen).

Een additionele korting is mogelijk als de materialen waaruit de verpakking bestaat goed recyclebaar zijn. Dit is het geval als de verpakking:

1. Uit hoofdzakelijk één materiaal bestaat².
2. Kleurloos of wit is.
3. Etiketten, sleeves, in mould en directe bedrukking het recycleproces niet verstoren.
4. De weggooi eenheid als goed recyclebaar wordt gewaardeerd in de KIDV-recycle-check.

Onder deze vier voorwaarden is een verpakking goed recyclebaar. Voor ieder van de bovengenoemde vier voorwaarden is een additionele korting van € 0,10 per kg beschikbaar. Dit betekent dat producenten en importeurs een maximale korting van € 0,60 per kg kunnen claimen (€ 0,20 reguliere korting en € 0,40 additionele korting).

2.3 Rekenvoorbeeld

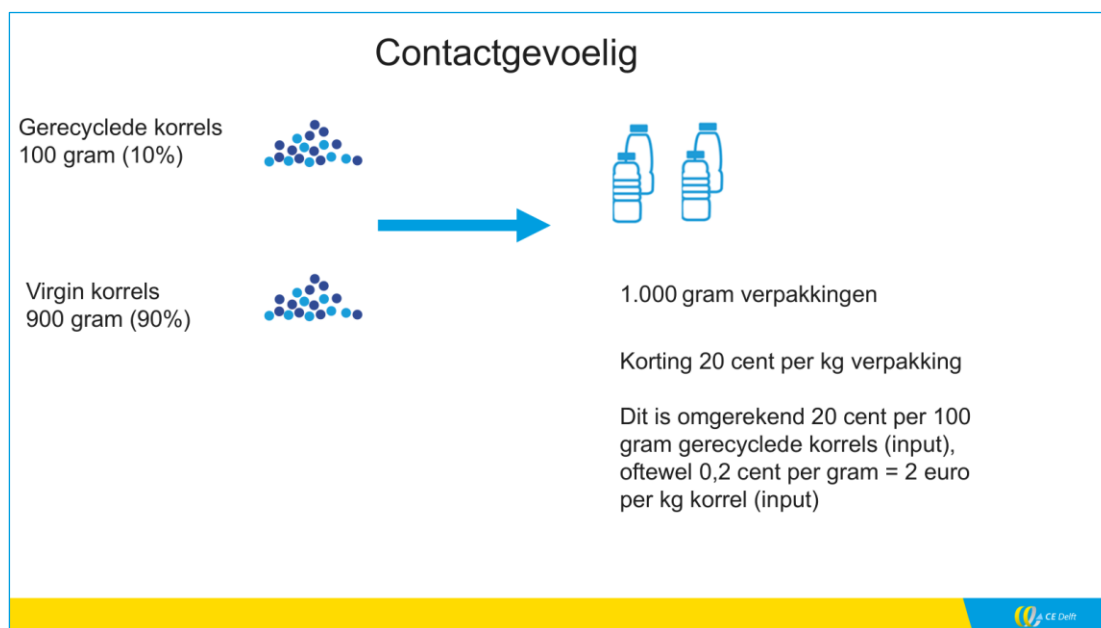
Voor het produceren van 1 kg contactgevoelige verpakking met korting is 100 gram recyclaat nodig. Voor het produceren van 1 kg niet-contactgevoelige verpakking is 200 gram recyclaat nodig.

De inzet van 100 gram contactgevoelig recyclaat levert dus 20 cent korting op, omgerekend is dit 2 euro per kg ofwel 2.000 euro per ton recyclaat. Dit staat toegelicht in Figuur 1.

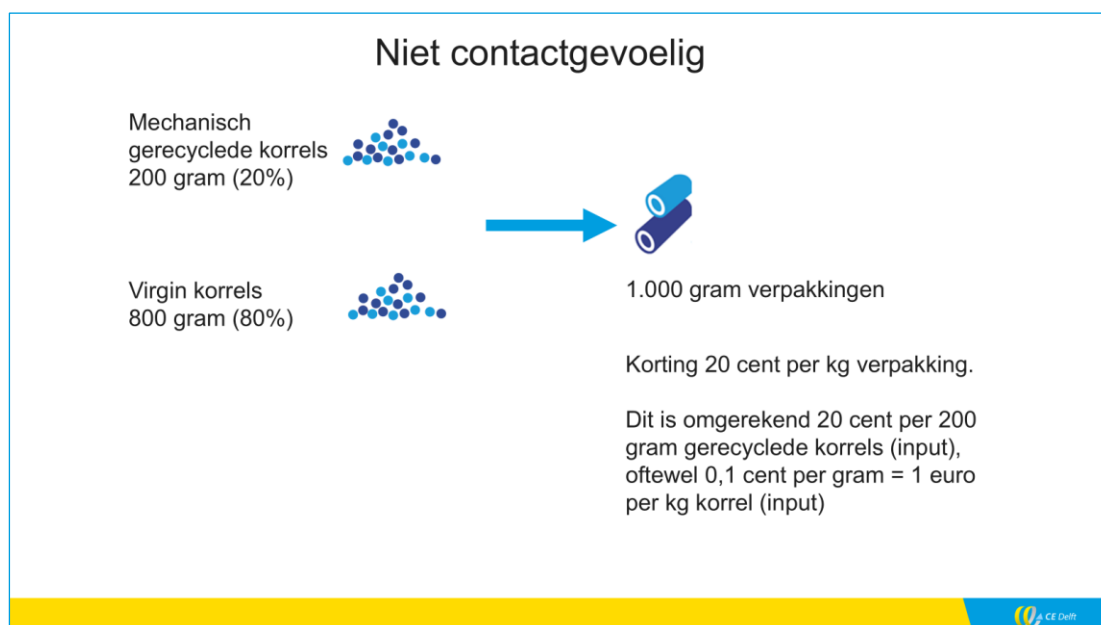
² Minimaal 95% PET, PE of PP bij vormvast en minimaal 90% uit PE of PP bij flexibel.

De inzet van 200 gram niet-contactgevoelig levert ook 20 cent op, omgerekend is dit 1 euro per kg ofwel 1.000 euro per ton. Dit staat toegelicht in Figuur 2.

Figuur 1 – Korting op de afvalbeheerbijdrage voor de inzet van contactgevoelig recyclaat

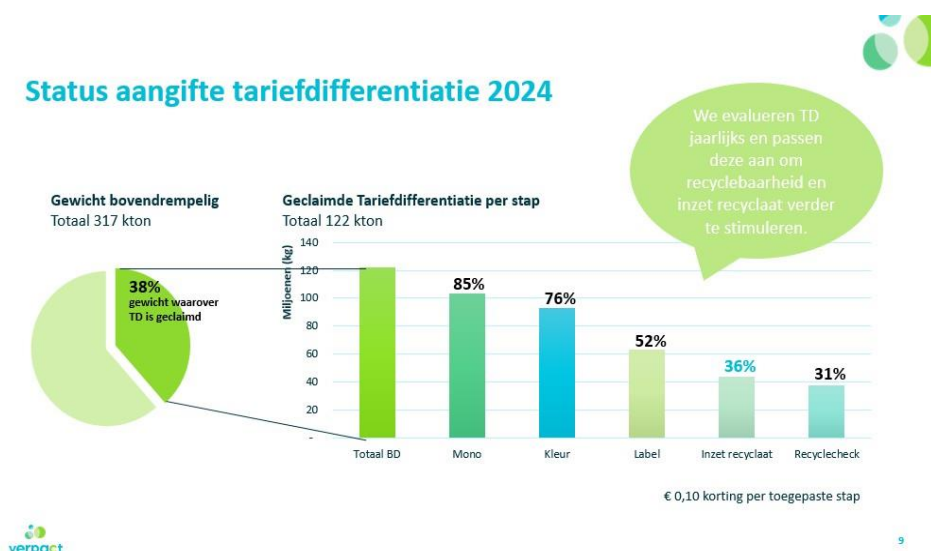
Figuur 2 - Korting op de afvalbeheerbijdrage voor de inzet van niet-contactgevoelig recyclaat

2.4 Praktijkervaringen

Verpact zet in op een gefaseerde opschaling van tariefdifferentiatie, waarbij de eerste voorlopige resultaten over 2024 inmiddels inzicht geven in het gebruik ervan. Een voorlopige tussenstand tot mei 2025 laat zien dat van alle plastic verpakkingen 38% tariefdifferentiatie aangevraagd (122 kton). Hierbinnen heeft 36% (36% van 122 kton) tariefdifferentiatie geclaimd voor de inzet van recyclelaat. Dit aandeel zal echter hoger uit gaan vallen omdat de producenten/ importeurs nog tot september 2025 hebben om de tariefdifferentiatie te claimen.

Figuur 3 – Voorlopige resultaten van de tariefdifferentiatie in 2024

Bron: Verpact.

Hoewel deze cijfers wijzen op een goede eerste stap, blijkt uit interviews met betrokken partijen dat tariefdifferentiatie nauwelijks een doorslaggevende factor is geweest in de beslissing om recyclelaat toe te passen.

Er worden verschillende oorzaken genoemd die de inzet van recyclelaat belemmeren. De belangrijkste zijn:

De huidige tariefkorting stimuleert minimale inzet recyclelaat, maar prikkelt niet tot hogere inzet

Producenten en importeurs ontvangen met de regeling een korting op basis van het gewicht van de verpakking, maar de hoogte van de korting stijgt (in absolute zin) niet naarmate er méér recyclelaat wordt toegepast. Zoals het rekenvoorbeeld in Paragraaf 2.2 laat zien, komt het financiële voordeel neer op circa € 1.000 per ton verpakking voor niet-

contactgevoelige materialen en € 2.000 per ton voor contactgevoelige materialen. Volgens de geïnterviewde partijen is deze stimulans, met name voor chemisch recyclaat, onvoldoende om tot de inzet van recyclaat over te gaan. De belangrijkste reden hiervoor is dat het minimale vereiste percentage PCR, 10%, te laag is om te kunnen claimen dat een product 'groen' is. Om dat wél te kunnen doen, zijn hogere aandelen recyclaat nodig, die gepaard gaan met aanzienlijk hogere kosten. Genoemd is bijvoorbeeld een inzet vanaf 50% PCR, waarbij de kosten ook een factor vijf hoger uitvallen dan bij de inzet van 10% PCR. Tariefdifferentiatie geeft een steun in de rug voor de inzet van recyclaat, maar het ontbreekt aan een financiële prikkel om verder te gaan dan het minimumvereiste van 10% PCR bij contactgevoelige materialen of 20% PCR bij niet-contactgevoelige materialen.

Bij chemisch recyclaat speelt mee dat het product meer schakels in de keten moet doorlopen voordat het als verpakkingsmateriaal ingezet kan worden (van polymeer-producent naar compounder, folieproducent en uiteindelijk de verpakker). Alhoewel dit geen eis is vanuit om korting te krijgen voor tariefdifferentiatie vanuit Verpact, gaven interviewpartners aan dat partijen in deze keten gecertificeerd zijn volgens het ISCC-Plussysteem om de herkomst van het recyclaat te kunnen garanderen. Deze certificering brengt extra administratieve lasten met zich mee, onder andere door de noodzaak van een sluitende administratie tijdens audits. Daarnaast vragen gecertificeerde partijen vaak een prijspremium voor chemisch recyclaat. Dit komt mede doordat er minder leveranciers van gecertificeerd chemisch recyclaat zijn, waardoor afnemers minder keuze hebben en er weinig prijsconcurrentie is. Volgens de geïnterviewden kan dit resulteren in een prijspremium tot wel € 3.000 per ton voor merkeigenaren. Deze meerprijs maakt het gebruik van chemisch recyclaat, zelfs met de bestaande tariefdifferentiatie, financieel onaantrekkelijk.

Bij mechanisch recyclaat is het prijspremium duidelijk lager dan chemisch recyclaat

De reacties variëren van inkoopkosten die op dit moment ongeveer vergelijkbaar zijn met virgin plastics³, tot meerkosten van enkele honderden euro's per ton, terwijl lagere kwaliteiten mechanisch recyclaat zelfs goedkoper zijn dan virgin plastics. Het zijn voor de meeste interviewpartners vooral de verborgen kosten die mechanisch recyclaat onaantrekkelijk maken ten opzichte van virgin plastics. Zo kan er onzekerheid zijn door wisselende kwaliteitsniveaus van recyclaat, zijn er kosten voor het testen en proefdraaien om het recyclaat in te zetten, is er een risico op extra onderhoud aan verpakkingsmachines, is extra schoonmaak van de mallen noodzakelijk en vormt de administratie een horde om aan te tonen dat recyclaat is ingezet. Voor veel plastic verwerkers is dit 'gedoe' en de (gepercipieerde) risico's een belangrijke reden om af te zien van de inzet van recyclaat, tenzij een merkeigenaar er expliciet om vraagt. Overigens zijn er ook merkeigenaren die weinig problemen hebben met de inzet van recyclaat en, ondanks bijvoorbeeld wat kleurverschillen ten opzichte van verpakkingen die gemaakt zijn van

³ Zo liggen de prijzen van LLDPE rond de 1.100 euro per ton. De inkoopkosten van hoogwaardig mechanisch recyclaat zijn vergelijkbaar

virgin plastics, de producten goed kunnen verkopen. Het beeld is hierbij dus wisselend per merkeigenaar.

Duurzaamheid heeft vaak niet de eerste prioriteit bij verpakingskeuzes

Een tweede belangrijke reden is dat de verduurzaming van verpakkingen bij organisaties vaak niet de eerste prioriteit heeft bij verpakingskeuzes. De inzet van gerecyclede materialen vereist doorgaans samenwerking tussen meerdere afdelingen, terwijl de verantwoordelijkheid voor verpakingskeuzes vaak versnipperd is. Verschillende geïnterviewden geven aan dat de inkoop van verpakkingen zelden tot de kerntaken van merkeigenaren behoort. Deze taak ligt doorgaans bij de inkoopafdeling, die primair gestuurd wordt op prijs en kwaliteit. In de praktijk betekent dit dat vaker wordt gekozen voor virgin materialen, die qua prijs concurrerend zijn en als kwalitatief betrouwbaarder worden gezien dan recycalaat. Alleen bij bedrijven waar de directie expliciet heeft besloten tot de inzet van recycalaat, wordt de gehele organisatie, inclusief inkoop, in die richting gestuurd. Geen van de geïnterviewde partijen gaf aan dat tariefdifferentiatie de doorslaggevende factor was voor een dergelijk besluit op directieniveau. Wel worden duurzaamheidsambities en aankomende regelgeving, zoals de verplichtingen vanuit de Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) voor 2030, genoemd als belangrijke drijfveren. Voor sommige bedrijven speelde ook het prijsvoordeel van recycalaat in eerdere jaren een rol bij de overstap naar recycalaat, in combinatie met de wens om te verduurzamen.

Niet alle merkeigenaren zijn op de hoogte van de Regeling Tariefdifferentiatie

Een derde vaak genoemde oorzaak is het gebrek aan bekendheid met de regeling onder merkeigenaren. Volgens een enquête van Verpact onder 1.000 merkeigenaren geeft weliswaar 91% van de respondenten aan de regeling te kennen, maar volgens de geïnterviewden komt deze in de praktijk zelden aan bod in gesprekken tussen merkeigenaren en plastic verwerkers tijdens inkoopprocessen. Het lijkt er daarom op dat, ondanks een hoge bekendheid van de regeling bij merkeigenaren, deze kennis niet intern gecommuniceerd wordt bij de kleinere merkeigenaren. Ook lijkt het niet bij alle partijen even duidelijk hoe de hoogte van de korting per verpakking zich doorvertaalt naar de korting per eenheid inzet van recycalaat. Dit is wel belangrijk om de afweging te kunnen maken hoe de korting zich verhoudt tot de (eventuele) prijspremium van recycalaat.

Hoewel grote merkeigenaren doorgaans goed geïnformeerd zijn, geldt dit minder voor de inkoopafdeling van kleinere bedrijven. In een van de interviews werd benoemd dat kleinere bedrijven vaak geen gespecialiseerde medewerkers hebben die zich bezighouden met verpakkingen. Hierdoor ontbreekt niet alleen de kennis, maar ook de capaciteit om actief werk te maken van de overstap naar recycalaat.

Beperkte beschikbaarheid van hoogwaardig recycalaat belemmert toepassing

Een vierde oorzaak is het beperkte aanbod van met name hoogwaardig recycalaat. Verschillende geïnterviewden geven aan dat het lastig is om voldoende materiaal te

sources van de gewenste kwaliteit. Dit vormt een belemmering om structureel gebruik te maken van de regeling. Tegelijkertijd is het beeld hierover niet eenduidig: sommige partijen gaven juist aan dat de beschikbaarheid voor hen geen grote belemmering vormt.

Er is juridische onzekerheid in hoeverre inzet van chemisch recyclaat geclaimd kan worden

Een vijfde oorzaak, die specifiek voor chemisch recyclaat geldt, is dat er juridische onzekerheid is hoe hoog het percentage recyclaat is dat in een verpakking aanwezig is. Omdat omgezette afvalplastics bij chemische recycling worden bijgemengd in een kraker en deze naast grondstoffen voor plastics ook andere outputproducten kent (zoals brandstoffen), zijn er discussies hoe de input van gerecyclede plastics gealloceerd kan worden naar het outputmateriaal. Op Europees niveau is deze discussie tot nu toe nog steeds niet beslecht. Merkeigenaren zijn daarom bang te worden beticht van greenwashing. Deze juridische onzekerheid vormt een barrière voor de inkoop van chemisch recyclaat, die niet wordt weggenomen door tariefdifferentiatie.

Er zijn technische/milieukundige discussies in hoeverre chemisch recyclaat, met name de inzet van pyrolyse-olie, milieukundig gunstig scoort

Een zesde en laatste oorzaak, die ook specifiek voor chemisch recyclaat geldt, is dat er discussies zijn over de duurzaamheid van chemisch recyclaat, met name de inzet van pyrolyse-olie. Het omzettingsrendement van pyrolyse-olie is lager dan bij bijvoorbeeld mechanisch gerecyclede plastics, en uit de interviews blijkt dat er zorgen zijn over de impact van chemische recycling op de beschikbaarheid van plastic afval voor mechanisch recycleren. Idealiter is chemische recycling een aanvulling op mechanisch recycling, door plastics in te zetten die mechanisch niet gerecycled kunnen worden. Markeigenaren zijn huiverig om chemisch recyclaat in te zetten als ze niet ondubbelzinnig kunnen aantonen dat dit bijdraagt aan verduurzaming.

2.5 Conclusie

Uit de gesprekken kwam het beeld naar voren dat de regeling bedrijven een steun in de rug geeft om meer recyclaat toe te passen, maar dat dit tot op heden nog niet doorslaggevend is bij verpakkingskeuzes. Dit komt deels door obstakels waarop de regeling weinig invloed heeft, zoals (gepercipieerde) technische risico's voor het gebruik van recyclaat, beperkte aandacht voor verduurzaming van verpakkingen bij merkeigenaren, te weinig aanbod van recyclaat en juridische en milieukundige onzekerheden rondom het toepassen van chemisch recyclaat. Ook bleek uit de interviews dat de regeling weinig bekendheid heeft bij de inkoopafdeling van kleinere merkeigenaren. Dit lijkt strijdig met een onderzoek van Verpact onder 1.000 merkeigenaren, waarin juist naar voren kwam dat de regeling een hoge bekendheid heeft (91% kent de regeling). Mogelijk worden de voordelen van de regeling daarom intern niet gecommuniceerd naar de inkoopafdeling van kleinere merkeigenaren.

Daarnaast spelen ook knelpunten binnen de regeling een rol. Een belangrijk knelpunt lijkt te zijn dat bedrijven geen extra korting bij een hoger recyclaat percentage dan het minimumvereiste. Hierdoor ontbreekt een financiële prikkel om verder te gaan dan het vereiste minimum. Ook lijkt het niet bij alle partijen duidelijk hoe de hoogte van de korting per verpakking zich doorvertaalt naar de korting per eenheid inzet van recyclaat en hoe dit voordeel zich verhoudt tot de (eventuele) prijspremium van recyclaat. In het volgende hoofdstuk gaan we in op maatregelen om de effectiviteit van de regeling te vergroten.

3 Mogelijkheden om de inzet van recyclaat in verpakkingen te vergroten

3.1 Inleiding

Tijdens de interviews zijn diverse suggesties gedaan om de inzet van recyclaat te vergroten. Daarbij kwamen aanbevelingen naar voren ter verbetering van het instrument tariefdifferentiatie.

3.2 Suggesties voor maatregelen

Verhoog de tariefkorting bij hogere inzet van recyclaat

De huidige tariefdifferentiatie is niet ontworpen om hogere percentages recyclaat extra te belonen. Producenten en importeurs ontvangen een vaste korting op basis van het gewicht van de verpakking, ongeacht of zij net het minimumpercentage recyclaat toepassen of aanzienlijk meer. Hierdoor ontbreekt een financiële prikkel om verder te gaan dan het vereiste minimum.

Een eerste aanbeveling is daarom om de tariefkorting proportioneel te laten toenemen met het aandeel recyclaat in de verpakking. Een voorbeeld hiervan is een lineaire systematiek, waarbij de korting per procentpunt recyclaat oploopt:

- bij niet-contactgevoelige materialen 1 eurocent per procentpunt PCR (bijvoorbeeld € 0,10 korting bij 10% PCR en € 0,50 bij 50%);
- bij contactgevoelige materialen 2 eurocent per procentpunt PCR (bijvoorbeeld € 0,20 bij 10% PCR en € 1,00 bij 50%).

Op deze manier worden de hogere kosten die samenhangen met een grotere inzet van recycalaat beter gecompenseerd. Dit vormt, ten opzichte van de huidige systematiek, een sterkere financiële prikkel om de overstap naar recycalaat te versnellen en op te schalen.

Deze studie doet geen uitspraak over de meest geschikte vormgeving van de systematiek. Hoewel in het bovenstaande voorbeeld een lineaire opbouw is geschetst, sluit een niet-lineair model mogelijk beter aan bij eventuele schaalvoordelen of -nadelen. Het bepalen van de optimale systematiek valt buiten de scope van deze opdracht.

Leg de regeling beter uit

Een tweede aanbeveling is om de regeling beter uit te leggen. Dit kan bijvoorbeeld door een rekenvoorbeeld toe te voegen op de website waarin Verpact aangeeft wat de financiële voordelen kunnen zijn in relatie tot de kosten. Hiermee wordt het voor merkeigenaren en plastic verwerkers explicieter wat de financiële voordelen kunnen zijn van de inzet van recycalaat en hoe deze zich verhouden tot het prijspremium die betaald moet worden.

Werk aan een langetermijnvisie

Een derde aanbeveling is om een langetermijnvisie op te stellen. Merkeigenaren hebben meer zekerheid als de financiële voordelen van tariefdifferentiatie voor een langere termijn gegarandeerd zijn. Verpact zou daarom kunnen werken aan een langetermijnvisie waarmee duidelijk wordt gemaakt dat de voordelen voor de inzet van recycalaat niet alleen op korte termijn gelden, maar ook in de toekomst verzekerd zijn.

Doe nader onderzoek naar het prijspremium van (chemisch) recycalaat

Uit de interviews lijkt naar voren te komen dat de prikkel van tariefdifferentiatie voor chemisch recycalaat nog niet voldoende is om het prijspremium voor chemisch te vergoeden. Nader onderzocht zou kunnen worden wat de exacte hoogte is van de meerkosten en hoe deze is opgebouwd.

Werk aan een uniform administratiesysteem met uniforme eisen

Een laatste aanbeveling is om op Europees niveau een uniform administratiesysteem op te zetten. Met name voor kleinere merkeigenaren en plastic verwerkers kan de administratie van recycalaat een belangrijk obstakel zijn. Daar komt bij dat voor internationaal opererende producenten de eisen per land kunnen verschillen (Spanje, UK, Denemarken, België). Het zou daarom wenselijk zijn om één (bij voorkeur Europees) systeem op te richten waar een plastic verwerker aan moet voldoen om aan te kunnen tonen dat aan de eisen wordt voldaan. Een goed voorbeeld dat werd genoemd is het Belgisch Valipac-systeem, met kortingen bij inzet van recycalaat en lage administratiekosten.

3.3 Conclusie

Om de inzet van recyclaat te verder te stimuleren zijn verschillende maatregelen mogelijk. Suggesties voor Verpact zijn het verhogen van de tariefkorting bij hogere inzet van recyclaat, het beter uitleggen van de regelinghet werken aan een langetermijnvisie en nader onderzoek doen naar het prijspremium van chemisch recyclaat. Daarnaast kan op Europees niveau gewerkt worden aan een uniform administratiesysteem.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

- De Regeling Tariefdifferentiatie levert in de praktijk een eerste stimulans op voor de inzet van recyclaat.
- Tegelijkertijd blijkt uit de interviews dat de regeling tot op heden nog geen doorslaggevende rol speelt bij verpakkingskeuzes.
- Dat heeft deels te maken met obstakels waar de regeling weinig invloed op heeft, zoals (gepercipieerde) technische risico's voor de inzet van recyclaat, beperkte aandacht bij merkeigenaren voor verduurzaming van verpakkingen, te weinig aanbod van recyclaat, en juridische en milieukundige onzekerheden voor de inzet van chemisch recyclaat.
- Daarnaast zijn er obstakels die wel (deels) te maken hebben met de regeling. Een belangrijk obstakel lijkt te zijn dat de vergoeding niet lineair oploopt bij hogere percentages inzet van recyclaat. Ook lijkt het niet bij alle partijen duidelijk hoe de hoogte van de korting per verpakking zich doorvertaalt naar de korting per eenheid inzet van recyclaat. .

Aanbevelingen

Om de inzet van recyclaat te verder te stimuleren zijn verschillende maatregelen mogelijk. Suggesties voor Verpact zijn:

- het verhogen van de tariefkorting bij hogere inzet van recyclaat;
- het beter uitleggen van de regeling;
- werken aan een langetermijnvisie;
- nader onderzoek doen naar het prijspremium van (chemisch) recyclaat.

Daarbij kan op Europees niveau gewerkt worden aan een uniform administratiesysteem.

A Geïnterviewden

A.1 Lijst

- Jan Fennema en Kiki Zwinkels – Wehkamp.
- Rob Verhagen – OPACKGROUP.
- Theo Schilder – Kivo Group.
- Jeroen van Goor – Circular Polymer Solutions.
- Thor Tummers – Unilever
- Saskia Kranendonk en Marion Beugelsdijk – Albert Heijn